

SUMMARY

The deep analysis of concept of administrative supervision is carried out in the article, its substance, meaning and content is found out. Basic attention is accented on the necessity of selection separately of concept such as an administrative supervision after traffic transportation of dangerous loads.

Keywords: administrative supervision, *traffic transportation of dangerous loads, providing of road movement's safety.*

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141;
2. Студеникина М. С. Государственный контроль в сфере управления. (Проблемы надведомственного контроля) – М.: Юрид. лит, 1974. – 159 с.
3. Бахрах Д. Н. Административное право: Учебник. Общая часть. – М.: Издательство БЕК, 1993. – 724 с.
4. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.,
5. Виконавча влада і адміністративне право /За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Видавничий Дім „Ін-Юре”, 2002. – 668 с.,
6. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.
7. Разаренов Ф. С., Котюрин С. И. Административный надзор советской милиции: Учебное пособие. – М.: Академия МВД СССР, 1979. – 70 с.
8. Салищева Н. Г. Гражданин и административная юрисдикция в СССР. – М.: Наука, 1970. – 164 с.
9. Ярмач Х.П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Х., 2007. – 41 с.
10. Адміністративне право України: Підручник для юрид. вузів і фак. / За ред. Ю. П. Битяка. – Харків: Право, 2000. – 520 с.
11. Шорина Е. В. Контроль за деятельностью органов государственного управления в СССР. – М.: Наука, 1981. – 301 с.
12. Денисов Р. И. Административный надзор в сфере дорожного движения. – М.:ВНИИБД МВД СССР, 1981. – 194 с.
13. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 06.04.2000 № 1644-III // Відомості Верховної Ради України від 14.07.2000 - 2000 р., № 28.
14. Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів: Наказ МВС України від 26.07.2004 № 822 // Офіційний вісник України від 17.09.2004 - 2004 р., № 35, стор. 357.
15. Цвігун Д. П. Адміністративний нагляд органів внутрішніх справ у сфері забезпечення громадського порядку і громадської безпеки: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – К., 2002. – 22 с.
16. Разаренов Ф.С. О сущности и значении административного надзора в советском государственном управлении. // Вопросы административного права на современном этапе. – М.: Госюриздат, 1963. – С. 69-78.
17. РЖ Пожарная охрана, 2007, 07.02-27.126. Перевозка опасных грузов во внутреннем и международном сообщениях: По материалам Всероссийской конференции “Перевозка опасных грузов”, Москва, 2005 / Дугин Г.С. // Вестник транспорта, 2006. – №8. – С. 34–37.

УДК 343.848: 343.26

**ОСОБЛИВОСТІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ ПІСЛЯ ВІДБУТТЯ ПОКАРАННЯ
У ВИГЛЯДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ**

Міхайліна Т., к.ю.н., старший викладач кафедри державно-правових дисциплін економіко-правового факультету Донецького національного університету

Опалюк С., помічник нотаріуса

В умовах щорічного зростання показників злочинності перед державою постає важливе завдання, яке полягає як у боротьбі з даним суспільно небезпечним явищем, так і з його попередженням. Причому дані заходи будуть ефективними лише при комплексному застосуванні інструментарію кримінально-правової та кримінологічної науки і практики. Серед кримінально-правових засобів боротьби зі злочинністю та її попередження можна виділити покарання, яке за умов його справедливості, відповідності тяжкості вчиненого діяння виконує функцію загальної та приватної превенції. Але майже кожне покарання, покладене на особу, спричиняє негативні соціально-психологічні трансформації особистості, які у подальшому стають на заваді законослухняному способу життя. І особливо зазначене стосується такого виду покарання, як позбавлення волі, оскільки останнє пов'язано із зміною всього оточуючого середовища та способу життя. Так, згідно із даними офіційної статистики, які вказують, що серед виявлених осіб (154,4 тис.), які вчинили злочини, 43,3% раніше

вже ставали на злочинний шлях, із яких кожний третій має не зняту або непогашену судимість, 20,5% вчинили злочин у групі, 16,4% знаходились у стані алкогольного сп'яніння; 13,8% – жінки, 6,1% – неповнолітні, можна стверджувати, що у більшості випадків особи, які звільнилися з місць позбавлення волі, знову стають на злочинний шлях, що є негативним явищем для суспільства [1]. А отже, можна стверджувати, що навіть справедливо призначене та адекватне покарання не є ефективним та не виконує своїх функцій без застосування механізмів адаптації до соціального життя осіб, що відбули покарання (особливо пов'язаного з позбавленням волі). І в даному випадку неможливо уникнути засобів впливу на правопорушника, що досліджуються наукою кримінологічною. До таких засобів зокрема відноситься ресоціалізація осіб, які відбули покарання у вигляді позбавлення волі. Слід зазначити, що інститут ресоціалізації, який знаходить певне відображення у науковій літературі, в практиці органів виконання покарання України майже не застосовується, що призводить до погіршення криміногенної ситуації в цілому та зумовлює зростання рецидивної злочинності. Таким чином, можна стверджувати, що дослідження обраної теми є актуальним та своєчасним.

Об'єктом дослідження в контексті даної наукової статті виступає інститут ресоціалізації. Предметом, відповідно, ресоціалізація осіб, які відбули покарання у вигляді позбавлення волі.

Мета роботи полягає у внесенні пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення кримінально-виконавчої практики, а також здійснення заходів ресоціалізації поза системою виконання покарань.

Основна частина. Отже, як вже зазначалось, процес пристосування особи до суспільного устрою після виходу з місць позбавлення волі має назву «ресоціалізація». Ресоціалізація є досить складним процесом і складається із комплексу заходів, які спрямовані на відновлення соціальних зв'язків колишнього засудженого та його соціальну адаптацію. Складність ресоціалізації пояснюється низкою причин особистісного характеру. Життєва пасивність, яка виробляється в період відбування покарання, сильно знижує адаптивні здібності людини після виходу з місць позбавлення волі, в результаті чого їй досить складно знову включитися в життя суспільства. Людина звільняється з місць позбавлення волі не готовою вийти на волю, оскільки не може звикнути до різноманіття ролей та функцій, які їй необхідно виконувати. В результаті цього можуть виникати конфліктні ситуації або взагалі відчуження людини від суспільства.

Труднощі, що виникають у звільнених осіб, пов'язані також із деякими їхніми специфічними станами. Це може бути тривога, невпевненість в собі тощо. Необхідно також враховувати, що звільняються особи різного віку, стану здоров'я, рівня виправлення, з різними моральними якостями тощо. Для всіх цих осіб процес ресоціалізації проходить по-різному.

Головним же чинником, який впливає на соціальну адаптацію звільнених осіб, залишається саме суспільство, оскільки соціальна адаптація стає майже неможливою, коли оточуючі негативно відносяться до цієї групи людей [2].

Існує декілька думок щодо процесу ресоціалізації. Так, Н.А. Стручков розглядає ресоціалізацію як процес, «який складається з двох етапів» – пенітенціарного (під час перебування в місцях позбавлення волі) та постпенітенціарного (після звільнення засудженого з місць позбавлення волі).

С.І. Комарницький, досліджуючи ресоціалізацію, підкреслює, що проблема ресоціалізації звільнених часто подається виключно як один із напрямків боротьби з рецидивною злочинністю.

В.Б. Писарев вважає ресоціалізацію комплексною проблемою, яка включає в себе адаптацію засудженого в умовах виконання покарань з метою його виправлення та перевиховання, підготовку засудженого до звільнення та соціальну адаптацію до умов життя на волі [2].

Кримінально-виконавчий кодекс України також надає поняття ресоціалізації. У ч.2 ст.6 він визначає ресоціалізацію як свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві, де засоби виправлення і ресоціалізації засуджених застосовуються з урахуванням виду покарання, особистості засудженого, характеру, ступеня суспільної небезпеки і мотивів вчиненого злочину та поведінки засудженого під час відбування покарання. До основних засобів виправлення та ресоціалізації засуджених відноситься встановлений порядок виконання та відбування покарання (режим), суспільно корисна праця, соціально-виховна робота, загальноосвітнє і професійно-технічне навчання, громадський вплив [3].

Проаналізувавши вище наведені поняття ресоціалізації, можна зробити висновок, що ресоціалізація складається з декількох етапів, які не можуть існувати окремо один від одного, а існують в сукупності, оскільки охоплюють різні сторони та процеси пристосування індивіда до суспільства як при відбуванні покарання, так і після відбування покарання, коли особа проходить соціальну адаптацію, вирішує житлову проблему, працевлаштовується тощо.

У науковій юридичній літературі визначається структура ресоціалізації, яка складається з:

– винесення вироку, визначення покарання і виявлення ставлення засудженого до нього, який визнає або не визнає вину за скоєний злочин;

– адаптації до умов відбування кримінального покарання;

– виправлення;

– підготовки засуджених до звільнення;

– звільнення і соціальної адаптації до умов життя на волі.

Перший етап можна назвати допенітенціарним, другий, третій і четвертий – пенітенціарним, п'ятий – постпенітенціарним.

На першому етапі ресоціалізуючий вплив на засудженого має вид і строк призначеного судом

покарання, а також вид установи, де він буде відбувати покарання. Відомо, що надмірно суворі покарання озлоблюють засудженого, перешкоджають нормальній адаптації до життя в умовах позбавлення волі, а надто легкі покарання формують невірне уявлення про безкарність його протиправних дій, що, як наслідок, приводить до неможливості досягти мети покарання – виправлення і повернення в суспільство законослухняного громадянина.

На другому, третьому і четвертому етапах відбувається адаптація до місця позбавлення волі та ресоціалізація особистості в установах виконання покарань. Від того, наскільки засуджений виявиться підготовленим до життя в суспільстві, наскільки зміняться його ціннісні орієнтації, залежить його подальше життя як законослухняного громадянина. Соціальна адаптація на волі відбувається успішно, якщо підготовка засудженого до звільнення виявиться достатньо ефективною.

Завершальним, п'ятим, етапом ресоціалізації засуджених є соціальна адаптація до умов життя після відбування кримінального покарання. Цей період найбільш складний, він показує, наскільки успішно пройшов процес ресоціалізації на волі.

Таким чином, можна виокремити два підвиди ресоціалізації: пенітенціарну та постпенітенціарну. В свою чергу пенітенціарну ресоціалізацію можна поділити на: ресоціалізацію у місцях позбавлення волі та ресоціалізацію під час підготовки засудженого до звільнення з установ виконання покарань, а постпенітенціарну – на ресоціалізацію після звільнення з пенітенціарних установ, ресоціалізацію осіб з психічними аномаліями, інвалідів I та II груп, хворих на туберкульоз та ресоціалізацію неповнолітніх, звільнених від відбування покарань.

На першому етапі ресоціалізації у засудженої особи відбувається соціальна адаптація до нових умов існування, до обмеження волі, до нових законів поведінки, до оточуючих його осіб, що достатньо сильно травмує психіку людини, впливає на її трудову та соціальну активність тощо. Також негативним фактором пенітенціарної ресоціалізації є відрив від звичних соціальних зв'язків, сім'ї, колективу та потрапляння до нового оточення, в якому досить сильно виражені такі риси, як недовіра, озлобленість, боротьба за лідерство та інші якості. Даний етап ресоціалізації займає багато часу та достатньо сильно впливає на фізичний та психічний стан людини, який в подальшому досить складно відновити до того рівня, який мала людина до ув'язнення.

Другий етап ресоціалізації можна вважати одним з найважливіших, оскільки на цьому етапі здійснюється безпосередня підготовка засудженого до звільнення, тобто відбувається процес, що є протилежним першому етапові. На цій стадії засуджених мають підготовлювати до життя на волі. Така підготовка повинна включати: вивчення соціальних зв'язків засудженого, тобто коло його спілкування, родичів, місця, куди засуджений поїде після звільнення, а також дії щодо створення житлових, психологічних умов, забезпечення робочим місцем.

На даний момент досить незначна увага приділяється комплексу дій, які б забезпечували особі, яка вийшла з місць ув'язнення можливість швидше пристосуватися до суспільного устрою. Як показує сучасна практика, в сучасних умовах ринкових перетворень, складної економічної ситуації в державі особа, що звільнилася з місць позбавлення волі нікому не потрібна. В установах виконання покарань робочих місць немає, більше половини засуджених не забезпечені роботою, середня заробітна плата складає 15 гривень на один відпрацьований день, тому її не вистачає на самозабезпечення засуджених. Таким чином, при звільненні, особі найчастіше просто нема куди йти і, хоча стаття 157 КВК передбачає, що адміністрація установи виконання покарань повинна надати одноразову грошову допомогу, така допомога майже ніколи не надається.

Третім етапом ресоціалізації є реабілітація після звільнення з пенітенціарних установ, який є найбільш складним етапом, оскільки проблема повернення до законослухняного життя дуже складна і вона стає ще більш складною, якщо людина, яка була засуджена неодноразово, провела в місцях позбавлення кілька років. За цей період у неї були втрачені всі корисні соціальні зв'язки і людина, перебуваючи під постійним наглядом в установі виконання покарань, втратила можливість більш-менш самостійно вирішувати проблеми, що неодмінно будуть поставати перед нею після звільнення. Крім того, суттєво може змінитися психічний стан такої людини, що суттєво знижує або зовсім унеможливує ресоціалізацію.

Одним із засобів успішної ресоціалізації після звільнення є процес реабілітації, який передбачає відновлення соціального статусу засудженої особи, її корисних соціальних зв'язків, звичок, навичок, трудової кваліфікації тощо. Але суттєво ускладнює цей процес те, що зазвичай після звільнення людині, яка втратила зв'язки із сім'єю, друзями досить складно знайти нове житло, працевлаштуватися, оскільки майже кожен роботодавець не бажає приймати на роботу особу, яка має судимість. Така особа, відповідно, не зможе знайти собі і житло. Практика свідчить, що, зазвичай, перші кілька місяців після звільнення така особа жебракує, що підштовхує її на вчинення нових злочинів.

Окремі особливості має ресоціалізація колишніх суддів та співробітників органів внутрішніх справ. Вона відрізняється своєю підвищеною складністю, оскільки, в першу чергу, у таких осіб після звільнення досить гостро постає питання працевлаштування і набуття нових професійних навичок. Особи, які в період відбування покарання, довели своє виправлення шляхом сумлінного ставлення до праці, набутих трудових навичок зазвичай використовують у подальшому житті на волі задля включення у чесне трудове життя. Проблема полягає в тому, що в процесі відбування покарання засуджені, колишні судді та співробітники правоохоронних органів, використовуються на роботах, які в подальшому навряд чи згодяться [4].

Крім того, потребує окремої уваги ресоціалізація осіб з психічними аномаліями. Відомо, що більшість

засуджених, які знаходяться в місцях позбавлення волі мають певні фізичні або психічні вади. Найчастіше такі вади проявляються у осіб, які перебували в установах виконання покарань більше п'яти років. Засуджені з психічними вадами негативно впливають на інших засуджених, утворюють конфліктні ситуації, потребують окремої ізоляції від здорових осіб.

Також проблемою залишається туберкульоз, на який хворіє майже кожен десятий засуджений. Таким чином, перед установами виконання покарань постає проблема ресоціалізації таких осіб, оскільки за особою, хворою на туберкульоз, потрібен постійний догляд, а також медичне лікування, що, зазвичай, не виконується пенітенціарними органами.

І, безумовно, складним та організаційно недосконалим процесом є ресоціалізація неповнолітніх, оскільки у даному випадку виправні органи мають справу з дітьми. У цьому разі взагалі досить суперечливим є призначення покарання у вигляді позбавлення волі, оскільки, з одного боку, неповнолітня особа відривається від звичайного для неї середовища, позбавляється можливості зазнавати негативного впливу з боку інших осіб, а з іншого боку – така особа позбавляється також можливості спілкуватися з батьками, втрачає корисні соціальні зв'язки, поміщається до оточення, яке має власні субкультури, злочинні звички, традиції тощо. До того ж таке становище ускладнюється ще й фактом позбавлення волі.

На процес ресоціалізації неповнолітніх також досить впливає й те, що відбувають покарання, зазвичай, особи з досить низькою культурою поведінки, рівнем освіти тощо, що негативно впливає на інших осіб. Негативним чинником є ще й те, що, знаходячись у виправній колонії, неповнолітні не мають достатньої можливості слідкувати за важливими суспільними змінами, що відбуваються поза установами виконання покарань. Таким чином все більше втрачається їхній зв'язок з оточуючим світом. І, при звільненні, такі особи мають досить великі труднощі у спілкуванні з іншими людьми, у навчанні, у працевлаштуванні, через що такі особи можуть знову скоювати злочини.

Таким чином, важливим напрямком ресоціалізації неповнолітніх є нейтралізація впливу субкультурної соціалізації. Тобто, необхідно подолати негативні звички, які людина увібрала в себе під час відбування покарання та ввести таку особу до загальної культури (поведінки, спілкування тощо). Така робота повинна проводитися спеціалістами, при чому повинен враховуватися термін відбування покарання неповнолітнім, оскільки він впливає на ступінь культури особистості, її моральні якості (чим більший термін відбування покарання – тим він нижчий) [5].

Більшість неповнолітніх після звільнення бажає продовжити навчання, але не має для цього можливостей. У зв'язку з цим, у науковій літературі сформувався підхід, згідно з яким необхідно наділити місцеві органи самоврядування повноваженнями направляти звільнених осіб для трудового працевлаштування на конкретні підприємства і ввести відповідальність за невиконання розпоряджень відповідних установ. Але примусове працевлаштування у кінцевому результаті може зашкодити і працівнику, і роботодавцю. Більш ефективним може стати заохочувальний підхід до працевлаштування осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі. Так, пропонується встановити податкові та інші економічні преференції для юридичних осіб, а також фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, які погоджуються на працевлаштування звільнених із місць позбавлення волі.

Таким чином, ресоціалізація звільнених з місць позбавлення волі являє собою комплекс питань моральної, психологічної і практичної підготовки засуджених до звільнення, засвоєння ними нових соціальних ролей після відбування покарання, відновлення корисних соціальних зв'язків і передбачає активне керування цим процесом державними органами і громадськими організаціями, усунення або нейтралізацію негативних факторів, які перешкоджають поверненню осіб, які відбули покарання, до суспільно корисної діяльності. Необхідний комплексний підхід до самого процесу ресоціалізації та до вивчення цієї соціально-правової категорії в сучасних умовах гуманізації та демократизації суспільства.

Висновки:

Отже, можна зробити висновок про те, що ресоціалізація осіб, що відбули покарання, є значною проблемою сучасного суспільства, оскільки в Україні майже зовсім відсутній механізм здійснення заходів, що забезпечують ресоціалізацію. Особи просто звільняються з місць позбавлення волі без матеріального забезпечення, вони не мають житла, роботи і, таким чином, знову змушені вчиняти злочини для того, щоб забезпечити собі існування. Всі ці дані свідчать про необхідність негайного реформування системи установ виконання покарань та зміни підходу до проведення ресоціалізації звільнених осіб.

Крім того, доцільним буде запозичення досвіду зарубіжних країн щодо використання психотренінгів та групової терапії осіб, які звільняються із місць позбавлення волі, надання їм психологічної допомоги та консультацій. Причому реалізація даних завдань є можливою як у вигляді громадських ініціатив, так і за участю держави.

Також вбачається за раціональне та ефективне застосування не засобів юридичної відповідальності до осіб, які не виконують розпоряджень щодо забезпечення роботою звільнених, а, навпаки, створення системи заохочувальних заходів, у тому числі введення податкових пільг для роботодавців, які приймають на роботу осіб, які звільнилися із місць позбавлення волі.

РЕЗЮМЕ

Статтю присвячено дослідженню особливостей ресоціалізації осіб, які відбули покарання у вигляді позбавлення волі, оскільки застосування саме такого покарання обумовлює найзначніші соціально-психологічні

трансформації. Проаналізовано способи ресоціалізації різних категорій осіб, засуджених до позбавлення волі. Внесено пропозиції щодо удосконалення кримінально-виконавчої практики.

Ключові слова: позбавлення волі, виконання покарань, ресоціалізація, адаптація, способи ресоціалізації.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена исследованию особенностей ресоциализации лиц, отбывших наказание в виде лишения свободы, поскольку применение именно этого вида наказания обуславливает наиболее существенные социально-психологические трансформации. Проанализированы способы ресоциализации различных категорий лиц, осужденных к лишению свободы. Внесены предложения относительно усовершенствования уголовно-исполнительной практики.

Ключевые слова: лишение свободы, исполнение наказаний, ресоциализация, адаптация, способы ресоциализации.

SUMMARY

The article deals with characteristics of re-socialization of individuals who have been sentenced of imprisonment, since the application of this type of punishment causes the most significant social and psychological transformation. Means of re-socialization of various categories of persons sentenced to imprisonment have been analyzed. Suggestions for improving the correctional practice have been made.

Keywords: deprivation of liberty, the execution of sentences, re-socialization, adaptation, methods of re-socialization.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Соціально-економічне становище України за січень-серпень 2011 року [електроний ресурс]: Криміногенна ситуація / Держ. ком. статистики України. – К.: CD-вид-во "Інфодиск", 2011.
2. Плахова О.М. Постпенітенціарна соціальна адаптація: фактори ефективності / О.М. Плахова // *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. – 2010. – №16. – С.617-620.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 року // *Відомості Верховної Ради України*. – 2004. – № 3. – Ст. 21.
4. Градецький А.В. Соціальна адаптація засуджених до позбавлення волі, колишніх суддів та співробітників правоохоронних органів / А.В. Градецький // *Вісник Запорізького юридичного інституту*. – 2010. – №1. – С. 186-193.
5. Гусак А.П. Напрямки ресоціалізації неповнолітніх злочинців, що засуджені за насильницькі злочини, в умовах позбавлення волі / А.П. Гусак // *Університетські наукові записки*. – 2009. – №3. – С.190-194.

УДК 347.726:334.736

ПРАВОВА ПРИРОДА ВІДНОСИН З УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-БУДІВЕЛЬНИМ КООПЕРАТИВОМ

Позова Д.Д., аспірантка кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права Національного університету «Одеська національна юридична академія»

Запровадження в Україні системи задоволення житлових потреб громадян, побудованої на приватноправових засадах, скорочення обсягів державного фінансування житлового будівництва, низький рівень середньої забезпеченості житлом і недоступність іпотечного кредитування для широкого загалу – все це зумовлює актуальність і своєчасність дослідження правового становища житлово-будівельних кооперативів (далі – ЖБК) як альтернативного способу вирішення житлової проблеми.

ЖБК не були об'єктом комплексного дослідження вчених в Україні протягом останніх майже двох десятиріч. Деякі питання теоретичного характеру, пов'язані з ЖБК, порушуються в наукових працях М.К. Галянтича, І.М. Кучеренко, О.В. Воронової, О.М. Берназ-Лукавської, П.П. Черевко. Здебільшого прикладним аспектам їхньої організації і діяльності присвячені публікації А. Боровської, І. Величко, В. Добровського, Н. Доценко-Белоус, В. Кобилянського, В. Луцюка, Д. Сичкаря, І. Чалого тощо. Однак потребують подальшого наукового обґрунтування і вивчення низка питань теоретичного та практичного характеру, серед них – правова природа відносин з управління ЖБК.

Метою даної статті є визначення правової природи відносин з управління ЖБК на підставі аналізу відповідних положень чинного законодавства та теоретичного надбання.

Перш за все, слід установити галузеву приналежність відносин з управління ЖБК. В науковій літературі іноді висловлюється точка зору, що управлінські відносини в кооперативі належать до адміністративно-правових [1], з чим навряд чи можна погодитись. Адже предметом регулювання адміністративного права є суспільні відносини, які виникають у зв'язку з організацією і функціонуванням органів державного управління; державним управлінням сферами суспільного життя, функціонуванням адміністративної юстиції і притягненням до адміністративної відповідальності [2, с. 300]. Отже, внутрішні відносини в юридичних особах з управління не можуть бути визнані адміністративно-правовими. Зауважимо, що досить часто адміністративні правовідносини називають управлінськими, тому з метою уникнення термінологічної плутанини вважаємо за